

ליניץ' בעתונות

הפרוטוקול אינו משקף, כמובן, מה שאירע באמת באולם. אחרי רגע של תדהמה, טרצו חברי הכנסת בשאגות זעם, שקשה לתאר אותן במילים.

מעל לכוון נשמעה בבירור שאי-גה של מרדכי זר: "תחזור למצריים! תחזור למצריים!"

קריאה זו אינה מופיעה, משום מה, בפרוטוקול — אף שכל העיתונאים שמעו אותה בבירור. ייתכן שיד נעלמה מחקה אותה. ייתכן גם שהקצרנית עצמה התביישה לרשום אותה. היורר לא הגיב על קריאה אנטישמית זו, שולקחה ממילון אל-פתח. ברגע שנשתיימה ההצבעה, נתרוקן האוהל לם כליל, כשהח"כים הנרגשים מתוחכמים במינון. האחריה היתה היסטורית. אך היו גם תגובות הפוכות. אחד מחשבי הח"כים בכנסת, שאינו מידידי הסיעה, לחץ בחמיימות את ידי שלום כהן — במיסדרון, הרי חק מעיני הבריות. כמה אחרים התלוצצו על ההתרגשות של חבריהם, ראו בעניין הפגנה פרלמנטרית מותרת.

תוך דקות מעטות נכנס המכשך הגדול של המימסן לפעולה, כשעל מושב-הנהג יור שב יעקב שמשון שפירא. הוא התכוון לשתמש בתגובה היסטורית של הח"כים, כדי לטשטש את עיקבות מזימתו עם עסקני הרת, להציג את מתנגדי המזימה כבוגדים.

המשך הפרשה הכנים את הכי נפת לאווירת משפט סטאליניסטי.

בשעה שמונה נתכנסה הנשיאות — בי נוכחות שר-המשפטים והמישנה ליועץ ה משפטי, שאין להם שום מקום שם — אך בהיעדרו של שלום כהן, שלא הוזמן.

הנשיאות (הקרויה רשמית: "יושב-ראש הכנסת וסגניו") היא ועדה המורכבת על-פי המפתח המפלגתי, ואין בה זכר לאופוזיציה. אין לה שום סמכות שיפוטית. סמכויותיה באות לה מן התקנון, וזה מקנה לה רק את הזכות לקבוע את סדר-היום.

אולם בהדרגת שפירא, הפכה הנשיאות לבית-משפט, בהיעדר הנאשם. הוחלט לחבר הודעת-גוי נוי מלאה עלילות פליליות, וכן לדרוש מוועדת-הכנסת את סילוק שלום כהן מן הכנסת. הישיבה כולה ארכה כמה דקות.

מכאן עבר העניין להועדת-הכנסת, שגם בה אין ייצוג לסיעה העולה הזה — כוח חדש. הפעם הוזמן שלום כהן — אך לא ניתן לו לדבר, כי בכל פעם שניסה לפתוח את פיו נתקל במטר של קריאות-אגואי, שה מצות וצעקות. הכל דמה לישיבת-גינני בי מפלגה הקומוניסטית הסובייטית.

משפט סטאליניסטי

פי התקנון, יכולה ועדת-הכנסת לטק חברי-כנסת מחמש ישיבות המליאה, אולם רק בשני מיקרים: אם נקרא חברי כנסת שלוש פעמים לסדר עלייני היושב-ראש ולא ציית, או אם פגע בכבוד יושב-ראש הכנסת.

במיקרה מסויים זה, לא קרה לא זה ולא זה. הפרוטוקול מוכיח ששלום כהן כלל לא נקרא לסדר עלייני היורר, וכי דבריו לא התייחסו ליורר.

משום כך לא היתה לוועדת הכנסת שום סמכות להתערב, וכל פעולתה בלתי-חוקית — כפי שהייתה פעולת הנשיאות לפנייה.

אולם שיקולים כאלה אין בהם כדי להרתיע את עסקני המימסן, כאשר נדמה להם שצפויה להם סכנה. עוד לפני שנפתחה הישיבה, היה ברור כי פסק-הדין של "הנאשם", שלא ניתן לו לדבר, כבר נחרץ. **כהיכנס שלום כהן לישיבה, ניר כה לדעת שישב שם ויעץ משפטי טי, שאין מקומו בה.**

מה שאירע בישיבה, תואר למחרת היום על-ידי שלום כהן, בנאומו במליאה להנ"מקת עירערו:

שלום כהן: אני רואה כמה שקרה אתי מול בערב, לאחר סיום ישיבת הכנסת, הליך המזכיר תקופה אפלה בתולדותיה של ברית-המועצות, וזה הליך סטאליניסטי מובהק.

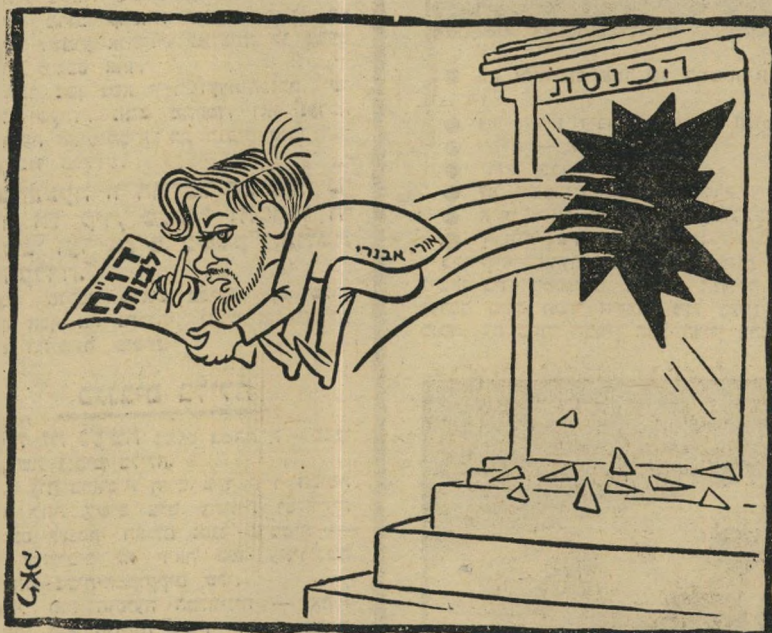
(קריאות באולם).
אברהם כץ: לו שם.
מנחם פרוש: איזה מילים אתה מדבר? **שלום כהן:** ... זה היה הליך לפי מסורת סטאליניסטית, באשר הפעולה הפרי-למנטרית באה בעיקבות התערבות של שר בממשלה, שהשתתף בישיבה של יושב-ראש הכנסת וסגניו. ... לפי התערבות שר-המשפטים הובאה הסוגיה, על-ידי יושב-ראש הכנסת, לוועדת-הכנסת.

בישיבת ועדת-הכנסת נכח גם היועץ המשפטי לממשלה, או נציגו. מכיוון שלא רצו או אינם יכולים להביא אותי למשפט

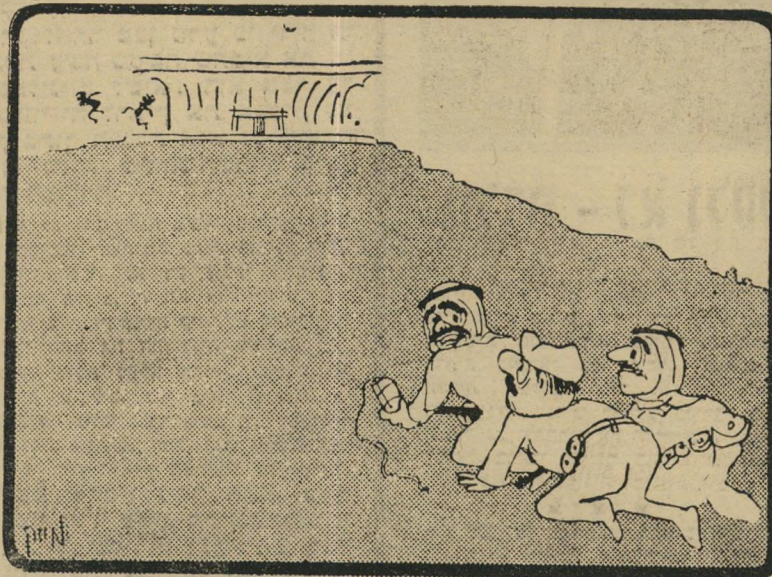
„אל ייאוש שלום הצדק עימנו“

מייק רונן ב"דיעות אחרונות"

זאב ב"הארץ"

שיניחי דעתי - לא כדאי לתקוף את הכנסת"

מייק רונן ב"דיעות אחרונות"

— ואני מודיע כאן שלא אתנגד ולא הייתי מתנגד לכל בקשה להסיר את חסינותי, ולעמוד למשפט על המעשה שעשיתי — אבל מכיוון שלא רצו או לא יכלו ללכת בדרך זו, החליטו להפוך את ועדת-הכנסת לבית-משפט סגור.

הערתי תשומת ליבו של יושב-ראש הכנסת לנוכחותו של היועץ-המשפטי לציוד, וביקשתי, מכיוון שהולך להיות פה הליך פוסט-דרימפטי או משפטי, שיהיה נוכח גם יועץ-משפטי שלי, בקשה זו נדחתה. באותה ישיבה דרשו ממני, שוב לפי אור תה מסורת סטאליניסטית, גינני עצמי-אוטורי קריטיקה.

היורר ר. ברקת: חברי-הכנסת כהן, אני מבקש מתן שלא תשתמש להבא בביר טויים כאלה.

שלום כהן: ובכן, לא דרשו ממני גינני עצמי, הציגו לי גינני עצמי, מי כיוון שיהיה ברור לי שכל הכוונה היתה להעמיד את מעשי מאתמול כמעשה המכוון לפגוע במדינה, בממלית, ביוקרתה ובכבודה — הרי ברור גם שארצה למסור הודעה אישית לכנסת, וכך גם הודעתי ליושב-ראש ועדת הכנסת תוך כדי מהלך הדיון, ועשיתי זאת, לא כדי להתחרט או להצטנן או לבי קש סליחתו של מישור, או לגנות את עצמי או למסור אוטוריטיקה, אלא כדי להבהיר את עמדותי, את עמדת סיעתנו במה שנוגע לכבודה של המדינה, לכבודה של הכנסת, ובמה שנוגע לתפקידנו ולחובתנו כסיעה אופוזיציונית המתנגדת למימסן עצמו, לא למפלגה זו או אחרת, לפעול בכנסת.

... כאשר ביקשתי את רשות-הדיבור, אחרי מטר של השמצות נגדי, כדי להבהיר מה היה, והיושב-ראש לא נתן לי — השלמתי, מתוך הנחה שיתן לי לדבר לאי-זר הדיון, אך ברגע זה התפרצו נגדי כמה מחברי הוועדה שצעקו „אל תזכר כאן“, „לא רוצים לשמוע אותך כאן“, „אין לך מה לומר כאן“, מאחר שיושב-ראש הוועדה לא מצא לנכון לומר מילה לאותם — — — — —

חברי כנסת: — — — — —

קריאות: — — — — —
שלום כהן: חברת הכנסת רזיאל-נאור אמרה „לא רוצים לשמוע אותך כאן“, „אין לך מה לדבר כאן“, חברת הכנסת רזיאל-נאור אמרה זאת.

מיכאל חזני: ואתה חושב שכאן רוצים לשמוע אותך?

שלום כהן: אחר עובתי את ישיבת ועדת-הכנסת, והיא החליטה כאשר החליטה, וראה כי חברי הוועדה, שיועץ-המשפט שכל ההליך הוא גלתי-חיקי בהחלט, נאחזו בחקקה ששלום כהן יביע חרטה, בכוח של נאשם במשפט סטאליניסטי, הם הפסיקו את הישיבה לשעה.

בשעה זו נערכה התייעצות כהן דר הסיעה, בלל לא ענה על דעת איש להביע חרטה. לעומת זאת נוסחה בדעת צלונה הודעה, או תה התכוון שלום כהן לקרוא בי אוזני חברי-הוועדה, שהגדיר כי ברור את מניעי המעשה ומשמרי עותו. (ראה מיסגרת בעמוד 12).

כשחזר כהן לישיבה, עם הודעה זו בידי, נתקבל על-ידי חברי-הוועדה בוועקות של ליניץ'. כי לפני כן נכנס לתדר-הסיעה אחד מסגני יורר הכנסת, וניתן לו לקרוא את ההודעה. עיתונאית, שגלחתה אליו, לקחה העתק. כך כבר ידעו חברי-הוועדה כי אין זו הודעת-חרטה סטאליניסטית, אלא הגנה עצמית גאה של נאשם במשפט פוליטי מבוים.

הפעם לא ניתן לכהן אף לקרוא את ההודעה. הוועקות הקיפוהו מכל עבר, והוא קם ועזב את הישיבה.

חברי-הוועדה ישבו עד אחרי חצות, בניין האפל של הכנסת, למורת-רוחם של הסדרנים שואצו להמשיך על משמרתם. רבע שעה אחרי חצות יצאו — כשפסק הדין המוכן מראש אושר רשמית. כהן סולק מחמש ישיבות המליאה.

כעבור שלוש דקות הגשנו ליורר הכנסת עירעור — בהתאם לתקנון.

נקמת ברקת

פי תקנון הכנסת, אי אפשר להכניס במפתיע סעיף חדש לסדר-היום. יש לי הודיע על כך מראש לכל חברי-הכנסת, כדי שיוכלו לבוא לישיבה ולהתכוון לתוכנה.

אולם לראובן ברקת לא היה זמן. יש. שפירא רצה שכל העניין יין יסתיים לפני שיוגיע תור הווי כוח על הצעת-החוק שלו, שנועי דה לכצע את המזימה עם הדי (המשך בעמוד 14)